

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д-р Валентина Любенова Николова-Алексиева,
Университет по Хранителни Технологии - Пловдив,
Професионално направление 3.8. Икономика
Научна специалност „Икономика и управление“
(Бизнес икономика, Корпоративно управление)

Относно: конкурс за **професор** в област на висшето образование
3. „Социални, правни и стопански науки“, професионално
направление 3.8. „Икономика“, обявен от Висшето училище
по сигурност и икономика (ВУСИ) - Пловдив

1. Общо представяне на процедурата и кандидата.

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „**професор**“ по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление на земеделските поземлени ресурси“, е обявен за нуждите на ВУСИ - Пловдив в ДВ, бр. 30 от 05.04.2024 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса, съгласно Заповед № 47/14.10.2024 г на Ректора на ВУСИ.

В конкурса участва само един кандидат – доцент д-р Валери Йорданов Велковски от ВУСИ - Пловдив. Биографията на доцент д-р Валери Йорданов Велковски, показва висока експертиза и доказан административен капацитет в области, изцяло релевантни на изискванията в процедурата. Натрупаният опит на кандидата е в няколко основни сфери – административен (изразяващ се в заемането на различни управленски позиции през годините), икономически, мениджърски, юридически и изследователски. Видно от автобиографичните данни, доцент д-р Велковски има богат управленски, икономически и дългогодишен юридически опит в Министерство на земеделието и храните, а понастоящем и като действащ адвокат.

Този опит допълва неговата теоретична подготовка с полезни за преподавателската работа практически знания и умения.

С пълна убеденост мога да потвърдя, че той е един задълбочен, изключително коректен специалист, който се отличава с научно достойнство и висока експертиза.

2. Обща характеристика на научноизследователската, научно- приложната и експертна дейност на кандидата

Представените документи отговарят напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане. Кандидатът представя за рецензиране трудове, които не са

използвани при придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и в конкурса за „доцент“.

Общо по конкурса са представени следните материали:

- монография – 1 бр.;
- статии и доклади на български език (самостоятелни) - 22 бр.;
- статии и доклади на чужд език (самостоятелни) - 5 бр.;
- статии и доклади на чужд език (в съавторство) - 2 бр.;
- учебници и учебни помагала – 4 бр.

Валери Велковски е и разпознаваем изследовател с приноси в областта на икономиката и устойчивото развитие на земеделските райони. *Цялостната педагогическа подготовка и дейност на доц. Велковски показва, че той е утвърден и уважаван преподавател в академичната общност. Многократните му участия на национални и международни форуми е доказателство за неговия потенциал да се развива и желанието му да работи за издигане имиджа на ВУСИ -Пловдив.*

2.1. Оценка на монографичния труд

Авторският монографичен труд на тема: „Оземляването като механизъм за устойчиво развитие на земеделските територии – икономически и социални аспекти (на примера на емпирично изследване)“, Издател, „Валдес-ВВ-ГВ“, София, 2024г., ISBN 978-619-7649-17-8, е в обем от 184 страници и е рецензиран от двама уважавани в академичните среди изследователи.

Предмет на разглеждане и анализ в монография е механизмът на оземляване със земеделски земи в земеделските територии на Република България, респективно в районите за планиране и неговото положително влияние върху развитието им.

Обект на изследване са земеделските територии, респективно земеделските земи, като съдържание на поземления ресурс на страната, от гледна точка на собствеността върху тях, тяхното обработване и ползване.

Целта на монографичния труд е обосноваване на функциите и ролята на механизма на оземляване в развитието на земеделските територии, произтичащо от различни икономически, социални, демографски и други ефекти, които произвежда механизмът на оземляване с асоциираните и свързани с тях очаквани резултати.

Основни задачи, които авторът на монографията си поставя, във връзка с целта на изследването са:

- Изясняване на основните параметри на ефективното използване на поземления ресурс в земеделските територии, чрез механизма на оземляване – икономически и социални аспекти.
- Да се дадат основните параметри на един специфичен способ за оземляване – оземляването на малоимотни и безимотни граждани – като специфичен способ за придобиване на земеделска земя и важноста на този способ като фактор, влияещ върху развитието на земеделските територии.
- Да се направи анализ със съответните изводи на обобщените резултати от авторско емпирично изследване на тема: „Механизмът на оземляване – специфичен фактор в развитието на земеделските територии“.

За целите на изследването е използван методически инструментариум, включващ постановки от Теория на системите; Системен анализ; Икономически анализ; Статистически анализ; Нормативен анализ. Използвани са също така източници като

научни публикации на български и английски език, съотносими към тематиката на монографичния труд и действаща нормативна уредба, чрез чиито норми се регламентират процесите на ползване на земеделската земя, собствеността върху нея и механизмът на оземляването. Анализът на статистическите данни се основава на извадки от Българска анкета за наблюдение на селскостопанската и икономическа конюнктура – БАНСИК (www.mzh.government.bg) и данни от Националния статистически институт на Република България (www.nsi.bg).

В монографичния труд е въведено ограничително условие: авторското емпирично изследване се основава на извършено проучване чрез анкетиране на случайния принцип на извадка от респонденти – български граждани, живеещи на територията на Северозападния район за планиране на Република България.

В своя хабилитационен труд, авторът за пръв път разглежда и обосновава функциите на оземляването със земеделски земи, като фактор в развитието на земеделските територии. В научната литература този въпрос, извън традиционно наложения в трудовете на много автори аналитичен модел на селските райони досега не е разглеждан, видно и от посочената библиографска справка. Специфичен и новаторски момент в монографичния труд е извеждане на преден план на оземляването със земеделски земи в земеделските територии, като фактор и условие за устойчивото развитие на земеделските територии, в контекста на собствеността на земеделските земи, в това число тяхното ползване в рационален план и в съответствие с българското законодателство, съотносимо към тази проблематика.

Механизмът на оземляване за пръв път в тази научна област, е изведен като носещ не само икономически, от гледна точка на потребностите на аграрния отрасъл, но и със съответните социални и демографски ефекти в национален и регионален план.

Монографията заслужава висока оценка както от теоретична, така и от практическа гледна точка. Тя засяга тема и проблеми, отнасящи се пряко до тематиката на обявения конкурс.

2.2. Оценка на останалите публикации

Освен монографичният труд, кандидатът представя за рецензиране на самостоятелни статии и доклади на български език - 22 бр.; самостоятелни статии и доклади на английски език - 5 бр., от които 3 бр. публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни; статии и доклади на английски език в съавторство - 2 бр.; учебници и учебни помагала – 4 бр., от които публикувани университетски учебници – 2 бр. и публикувани университетски учебни пособия – 2 бр.

Може да се обобщи, че публикациите, представени от кандидата доц. д-р Валери Велковски в тематичен план, са изцяло относими към областта на конкурса за заемане на академична длъжност „професор“, в област на висшето образование 3, Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, по научна специалност „Икономика и управление на земеделските поземлени ресурси“.

Публикациите третират широк спектър от икономиката и управлението на земеделските поземлени ресурси в Република България, в това число провежданата държавна политика и политиката на общините в управлението на земеделските поземлени ресурси. В тези изследвания кандидатът дефинира позитивни научни факти, създава и обособява нови класификации и предлага нови модели за интегритет, базиращ се върху механизма на оземляването и от там на очакваните социални и демографски

ефекти, влияещи както върху рационалното управление и ползване на земеделските поземлени ресурси, така и в контекста на устойчивото развитие на земеделските територии и селските райони в Република България.

Направените анализи и изведените резултати създават предпоставки за приложение в обучението на студенти и докторанти, обучаващи се в специалности в областта на конкурса.

Цитиранията, посочени в справката по конкурсната процедура, са:

- *Цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни – 15 точки;*
- *Цитирания в нереферирани списания – 125 точки.*

Може да се обобщи, че е налице задълбочен научноизследователски опит и натрупана експертиза в аграрния сектор и изследователската сфера, чрез който индивидуалните професионални характеристики могат да бъдат прилагани в съвременната управленска практика, да бъдат основа за педагогически и научни постижения в бъдеще, да се използват с висока полезност от Висшето училище по сигурност и икономика.

3. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

- Представените трудове, освен че имат значителен принос към обогатяването на теорията в сферата на икономиката и управлението на земеделските поземлени ресурси в Република България, имат също така и висока практическа стойност, с оглед на значимостта на предизвикателствата пред съвременното управление на аграрния сектор, в контекста на общата селскостопанска политика на Европейския съюз и редица глобални предизвикателства пред съвременното земеделие.
- От тази позиция, може да се отбележи, че значимостта на предложените за рецензиране трудове, е много ясно специфицирана.
- От друга страна, безспорна е високата практическа стойност на голяма част от изследванията, насочени към прилагането на определени управленски инструменти в практиката, в това число използването на механизми и инструменти, каквото е оземляването – предмет на разглеждане и анализ в авторското емпирично изследване на тема „Оземляването като механизъм за устойчиво развитие на земеделските територии – икономически и социални аспекти“.

Обобщено научните постижения на доц. Валери Велковски считам за негово лично дело и могат да бъдат отнесени към групата на „*обогатяване на съществуващите знания*” и на „*приложение на нови научни постижения в практиката*”, а така също и „*получаване на нови данни и факти*“ за изучавани икономически обекти.

4. Изпълнение на наукометричните показатели

Представената от доцент Валери Велковски справка за изпълнение на необходимите минимални национални изисквания, /съгл. чл. 2б и чл. 26 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и Приложение към чл. 1а, ал. 1 от Правилника за неговото прилагане/ показва, че той е постигнал **750 точки**, с което изпълнява изискуемия минимум от **550 точки**.

5. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени критични бележки, но си позволявам да дам някои препоръки:

- Препоръчвам на кандидата в бъдеще да се насочи към издаване на студии и статии на чужд език в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и WoS). Това би допринесло за по-високата цитируемост и разпознаваемост на кандидата в международното академично пространство
- Препоръчвам да насочи усилията си към ръководство на научноизследователски проекти – национални или международни, чиято тематика отговаря на неговите трайни академични интереси.
- Предвид сериозния изследователски, преподавателски и експертен опит на кандидата е препоръчително да се включи като член на редакционни колегии в страната и чужбина;

Тези бележки не трябва да се възприемат като „критика” и не са от такъв характер, че да оспорват приносите на кандидата за професор.

7. Заключение

Въз основа на гореизложеното мога да обобщя, че е налице една убедителна кандидатура за заемане на академичната длъжност „професор” на ВУСИ - Пловдив. **Доцент д-р Валери Йорданов Велковски** е перспективен учен, съчетаващ научноизследователската с практико-приложната дейност, доказал своите постижения и в учебно-преподавателската работа.

Документите по конкурса свидетелстват, че са изпълнени всички национални минимални критерии и *количествените, и качествените изисквания* на ВУСИ - Пловдив за заемането на академичната длъжност „професор”.

С пълна убеденост давам ПОЛОЖИТЕЛНАТА си оценка и препоръчвам на останалите уважавани членове на Научното жури да гласуват ЗА ПРИСЪЖДАНЕ на академичната длъжност „професор” на доц. д-р Валери Йорданов Велковски в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление на земеделските поземлени ресурси“.

30.10.2024 г.
гр. Пловдив

Изготвил становището:

/ проф. д-р В. Николова-Алексиева/